

א. כבוד ה'

ד... כי היום ה' נראה אליכם.
ו... וירא אליכם כבוד ה'.

כנ... וירא כבוד ה' אל כל העם.
רט"י, רטב"ם, ראב"ע, רמב"ן, ספורנו. - רכסים לבקעה, באור, סד"ל.

רט"י סמות ט"ז ז ד"ה ובקר וראיתם; רט"י. כאן ד ד"ה כי היום; כ"ג ד"ה ויצאו ויכבדו.

רטב"ם " " " " " " ; וירשב"ם " כג' " וירא כבוד ה'; מ"ד ותצא.

ראב"ע: ויקרא ט"ו ו' ד"ה וטעם ויאמר משה.
רמב"ן: ט"ז ו' ד"ה ערב וידעתם החל מן "והנכון בעיני כי היה הפלא" עד "וכן הוא דעת אונקלוס".

ספורנו: ויקרא ט"ו א' ד"ה ויהי ביום השמיני; ו' ד"ה וירא אליכם.

רכסים לבקעה: סמות יד' י"ח ד"ה בהכבד. פלאות המקום יח' קורא הכתוב בכל מקום "כבודו", "ובאו וראו את כבודי" (ישעיה ט"ו) את נפלאותי, "והגידו את כבודי" (ישעיה ט"ו), "ובקר וראיתם את כבוד ה'" (סמות ט"ז ז) - הפלא

שעושה לכם בירידת המן.

ויקרא ט"ו כ"ג ד"ה וירא כבוד ה', ומפרש האיך? שיצאה אש מלפניו ותאכל.

הפלא הזה נקרא כבוד ה'.

באור (ר' נפתלי הרץ ויזל): כבוד נברא לעיני העם וידעו כי ה' שוכן בקרבם

ואיננו כמו "וירא אליו ה'" (בראשית י"ח א'), "ואראה את אד' יושב על כסא" (ישעיה ו' א')

שהוא נמראה הנבואה, אבל ראית כבוד ה' הוא הענן והכבוד נראה בו, כדמות אור יקר נשגב מן האור הידוע לנו, וזה פירוש "וירא אליכם כבוד ה'" (כאן ט"ז ז) וככה ירד כבוד ה' על המטכן לעיניהם וכן "והנה כבוד ה' נראה בענן" (סמות ט"ז י) וכיצא בזה תמיד על כבוד מושג לעין,

ובלי ספק שבירה זה היה תוספת אורה וכבוד, והוא מן הדברים המפליאים שמדרך התורה לקצר בהם ולהעלים עיניהם. ובשאר מקומות שנוכח גלוי טכינה בענן,

היה דבור ומצוה, אבל כאן אינו אלא לכבוד ישראל להודיעם כי רצה אלוקים את מעשיהם.

סד"ל: ד' ד"ה וטעם כי היום ה' נראה אליכם על ירידת האש מן השמים לאכל

הקרבנות, כי אמנה כל נס ניכר וגלוי הוא מראה כבוד ה', כמו "ובקר וראיתם את כבוד ה'" (סמות ט"ו ז) שאין המכוון בו אלא ירידת המן.

1. מהי דעת החכמים הנ"ל בפירוש המושג "כבוד ה'". סדרם לקבוצות ונסה לנמק דעת כל קבוצה.

2. לאיזו דעה יט להביא ראיה או סתירה מן הפסוק דברי הימים ב' ז' ג'?

3. שאלות ודיוקים במפרשים:

1. רמב"ן ב' ד"ה ויאמר אל אהרן עד "כאלה רבות".

א. מה הקסי טבא הרמב"ן לתרץ?

ב. הבא דוגמאות אחדות מ"רבות" אלה! הבא גם דוגמה לתופעה זו מן הפרק הבא (י) שבפרשתנו.

2. א. ויאמר אל החל מן "וטעם ואל בני ישראל תדבר" עד "וכן רבים במשנה תורה".

א. על סתי שאלות עונה הרמב"ן כאן. אלו הן?

ב. מה ראיה יש מדברים ג' י"ח לדבריו כאן?

3. א. החל מן "ורא אמר כי טעם" עד "יראה להם הכבוד".

א. מה הקסי בפסוק ו' טרצה לתרץ?

ב. מה בין תירוץ ראב"ע ו ד"ה וטעם ויאמר משה.

א. ג. מי מטביהם קרוב יותר למטוטו של מקרא?

א. ד. רש"י ב' ד"ה קח לך על דברי רש"י אלה מקשה הרא"ם: לא ידעתי האיך הודיע זה, אם בעבור שנראה כבוד ה'... אפילו בלא עגל נמי ידענו שמכיון שנראה להם הכבוד ידענו שכבר נתכפר עוננו. ועוד: היכן מצא זה רש"י והלא לא מצינו לרז"ל בשום מקום שיאמרו אלא: שהעגל בא לכפר על מעשה העגל, לפי שהודיע שמכפר לו.

ג. שאלות סגנון.

1. ו' וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם.

נראה טיט בפסוק זה כפל מליח מיותר. באר את הפסוק באופן כזה שלא תהיה בו לטון יתירא.

א. לפה נאמר בפ' ט' ויקריבו בני אהרן את הדם עליו (עגל החטאת) וימצאו " " " " אליו את הדם (העולח)

להבנת סאלה זו ע' רש"י ויקרא א' ה' ד"ה וזרקו; סרק ט"ו; ד' ל'.

את התשובות יט לסלוח לנחמה ליבוביץ ירוחלים, קריית משה.